

Dr. Josef Feldner

Spoštovane dame in gospodje!

Danes odkrivamo spominsko ploščo, na kateri so navedena imena padlih z obeh strani, toda ne po nacionalni, državni ali vojaški pripadnosti, temveč po abecedi.

S tem pišemo novo poglavje čezmejne spominske kulture, hkrati pa gre v vseavstrijskem merilu za doslej enkratno dejanje sprave v prizadevanju, da presežemo že 100 let stare obojestranske averzije in nezaupanja.

Toda pot je še dolga, ker skozi 100 let na obeh straneh vžgani nacionalizmei, povezani s enostranskim zgodovinopisjem, preprečujejo vsakršno obliko sprave.

Kakor je lepo in pomembno, da se v delavnicah in seminarjih ali drugih prireditvah zavzemamo za sporazumevanje in spravo, tako neučinkovito je, če se pomembna znanstvena spoznanja ne uveljavijo tudi v praksi.

Mi v Koroški konsenzni skupini nismo samo govorili, mi smo ukrepali in dobro delali:

Začeni s kompromisom o dvojezičnih tablah pred 16 leti, ki je postal osnova za dokončno rešitev, do naše vsakoletne oktobrske prireditve v spomin na žrtve z obeh strani.

Z velikim uspehom, da so po prvotnem oklevanju leta 2016 prvič sodelovali tudi vidni predstavniki Zveze Generala Maistra, potomci naših bivših vojaških nasprotnikov iz Slovenije.

Toda tudi s tem se nočemo zadovoljiti. Z našo spominsko tablo hočemo za vsakogar vidno in oprejemljivo javno dokumentirati ta

pomembni korak k spravi kot trajen monument uspešnega poglavja v obdelovanju preteklosti.

In vendar: V našem spravnem delu ne smemo popustiti.
Še mnogo ljudi obeh jezikov moramo prepričati o potrebi preseganja jezikovnih in etničnih pregrad.

Ne samo, da utrdimo življenje v mirnem sožitju, temveč tudi, da se skupaj soočimo z grozečimi velikanskimi izzivi v svetovnem merilu.

Poleg tega pa hočemo biti vzgled tudi v evropskem merilu in izzvati posnemovalce.

Spoštovane dame in gospodje!

Tudi če je treba postoriti še zelo veliko, lahko že zdaj spričo v glavnem brezkonfliktnega sobivanja ljudi v tej nekoč nadvse sporni koroški obmejni deželi rečemo:
Obrambni boj je končan!

Danes lahko naše moči usmerimo proč od konfrontacije k plodnemu življenju v mirnem sožitju.

To koristi tudi slovenski manjšini v prizadevanjih za ojačitev in razvoj njene jezikovne in etnične posebnosti.

Vse predolgo manjšinam po prvi svetovni vojni v vsej Evropi ni šlo dobro. In tudi po razbitju nacionalsocialističnega nasilnega režima, ko je manjšini grozilo, da bo izbrisana, so bile razvojne možnosti v Drugi republiki za slovenske sodržavljanke nezadovoljive.

To pravim tudi zelo samokritično kot nekdo, ki je na civilnodružbenem področju manjšinske pravice videl zgolj statično in ne dinamično, kar je npr. v vprašanju napisov soprispevalo k desetletja dolgemu zastoj.

Danes daje odvrnitev od statičnega vztrajanja pri črki člena 7 avstrijske državne pogodbe 1955 slovenski manjšini preko tega člena dodatne možnosti za jezikovno in kulturno prosperiteto. Prav bi bilo, da se pri tem izpriča pripravljenost za dialog in občutek za mero: Za nadaljnji razvoj v biotopu, v katerem lahko večina in manjšina, osvobojena medsebojnega prisojanja krivde in brez averzij in nezaupanja, skrbita za svoj jezik in svojo kulturo.

Spoštovane dame in gospodje!

Če danes slavimo skupno spominjanje na žrtve, dokumentirano na spominski tabli, kot važen akt sprave, potem to ne pomeni, da Kärntner Heimatdienst odstopa od svoje tradicijske zavesti. Poleg nege skupne kulture in naše nemške materinščine se bomo tudi v bodoče spoštljivo spominjali brambovcev, tako kot imamo tudi razumevanje za spomin na borce za severno mejo v Sloveniji.

Ob obojestranskem respektu, brez vsakršnega aspiracijskega mišljenja, brez averzij in nezaupanja lahko tudi mi prevzamemo verze iz Zdravljice slovenskega pesnika Franceta Prešerna kot skupni kulturni zaklad:

Žive naj vsi narodi
ki hrepene dočakat dan
ko koder sonce hodi
prepir iz sveta bo pregnan!
ko rojak
prost bo vsak
Ne vrag, le sosed bo mejak!